

КУБА́НСЬКИЙ КОЗА́ЦЬКИЙ ХОР Державний академічний — найдавніший і найбільший національний козацький колектив Росії. Засн. 1811 як Чорномор. військ. співочий хор (1-й регент — Г. Гречинський) наказом військ. отамана Чорномор. козац. війська Ф. Бурсака на клопотання протоієрея козац. війська К. Росинського. Від 1861 — Кубан. військ. співочий хор, який, крім участі у церк. богослужіннях, виступав у концертах, виконуючи поряд із духовними класичні твори і нар. пісні. 1921 діяльність хору була припинена. 1936 створ. К. к. х. під керівництвом **Г. Концевича** та **Я. Тараненка**, які тривалий час були регентами Кубан. військ. співочого хору. 1937 Г. Концевич був безпідставно репрес. і розстріляний. 1939, у зв'язку зі створенням у складі хору танц. групи, колектив перейм. в Ансамбль пісні і танцю кубан. козаків. 1961 розформов. 1968 відновив діяльність як держ. К. к. х. під керівництвом С. Чорнобая. 1971 вперше став дипломантом Міжнар. фольклор. фестивалю в Болгарії, 1975, 1984 — лауреатом Всерос. оглядів-конкурсів держ. нар. хорів у Москві, 1990 — Держ. премії України ім. Т. Шевченка. 1993 отримав звання «академічний».

Хор відображає військ. і культурне освоєння Кубані, історію Кубан. козац. війська, класичні світські та духовні культури Краснодару, трагічні події воєн. дій 1918–20 і 1930-х рр., історію рад. естетики «великого стилю» нац. мистецтва. Від 1974 худож. кер. і гол. диригент — **В. Захарченко**, під керівництвом якого хор презентує оригін. пісен. фольклор кубан. козацтва, представляє в нар. піснях, обрядах, картинах козац. побуту індивід. нар. характери. У репертуарі — автор. твори (В. Захарченко, Г. Свиридова та ін.), духовна музика. Значне місце посідають українські народні пісні, зокрема «Їхали козаченьки», «Як служив я в пана»,

«Понад лугом шлях-доріженька», «Молодичка», «Ой мій милий вареничків хоче», а також на сл. Т. Шевченка («Думи мої», «Заповіт»), Лесі Українки («Горить моє серце...», «Як дитиною бувало», «Реве-гуде негодонька») та ін. Склад хору — 120 хористів, танцюристів, оркестрантів. У різний час у К. к. х. виступали засл. арт. України **Т. Бочтарьова**, **О. Каражова**, **Б. Качур**, **М. Коротун**, **О. Куликовська**, **М. Мамчур** та ін. Від 1998 при хорі діє Крайова дит. експерим. школа нар. мистецтва (від 2008 — ім. В. Захарченка), де навч. бл. 600 учнів, існує дит. хор; організовано ансамблі «Ярохміль», «Козацька душа», камер. оркестр «Благовість». 1990 створ. Центр нар. культури Кубані, згодом перейм. у Держ. наук.-творчу установу «Кубанський козацький хор», де нині працюють понад 500 осіб. Від 1998 на його базі значно активізувалося проведення фестивалів, міжнар. наук. конф., видання дослідж. з історії та культури козацтва. У виконанні хору записано низку компакт-дисків, серед яких — «Музична культура України: нар. чорномор. пісні Кубанських станиць» (2007).

Серед видань Держ. наук.-творчої установи «К. к. х.» — «Народные песни Кубани: Из репертуара Кубанского казачьего хора» (1987, вып. 1; 1997, вып. 2), «Песни кубанских казаков» А. Бігдая (т. 1, 1992), «Песни станицы Казачьей, записанные от Анастасии Ивановны Сидоровой» (1993), «Народные песни казаков из репертуара Кубанского войскового певческого хора» (2001), «Поет Кубанский казачий хор (народные песни, записанные в станицах Краснодарского края в обработке для народного хора)» В. Захарченка (2002, вып. 1; усі — Краснодар). Директор хору — А. Арєф'єв, гол. балетмейстер — В. Анучин, кер. оркестру — І. Прихидько.

Рекомендована література

1. Зубков А. Козаки з Кубані // Музика. 1990. № 3;
2. Бурбан В. Гомін України над Малиновим клином // КіЖ. 2003, 31 груд.;
3. Супрун-Яремко Н. Українці Кубані та їхні пісні. К., 2005.

І. М. Сікорська

Бібліографічний опис:

Кубанський козацький хор / І. М. Сікорська // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2014. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-514>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).